

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 643/2025-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík s.r.o., Potočná 2835/1 A, Čadca, proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 7Co/110/2024-421 z 29. januára 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7Co/110/2024-421 z 29. januára 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň sa domáha priznania finančného zadosťučinenia 300 eur a náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupuje v procesnom postavení žalovaného v 1. rade (spolu sú v konaní 4 žalovaní) vo veci žaloby podanej žalobcom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Prvoinštančné rozhodnutie bolo vydané Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“), ktorý svojím rozsudkom č. k. CA-4C/13/2021-362 z 25. januára 2024 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) určil, že (v rozsudku okresného súdu bližšie špecifikované) novovytvorené parcely vytvorené geometrickým plánom č. [REDAKOVANÉ] z 20. januára 2023 patria do dedičstva po poručiťovi [REDAKOVANÉ] (ďalej len „poručiťel“). Zároveň žalobu, ktorou žalobca žiadal určiť,

že do dedičstva po poručiteľovi patrí spoluvlastnícky podiel vo výške [REDACTED] k parcele [REDACTED] [REDACTED] o výmere [REDACTED] – zapísanej na liste vlastníctva [REDACTED] katastrálneho územia [REDACTED] zamietol. Tiež ním vyslovil, že žalobca je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v rozsahu 100 % a žalovaným v 2. rade až 4. rade náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznal. Okresný súd zároveň na pojednávaní 25. januára 2024 pripustil zmenu žaloby v znení, ako bolo uvedené vo výroku I rozsudku okresného súdu, a nepripustil zmenu žaloby, ktorou žalobca žiadal určiť, že do dedičstva po poručiteľovi patrí spoluvlastnícky podiel vo výške [REDACTED] k [REDACTED] parcele [REDACTED].

3. Proti rozsudku okresného súdu (v celom rozsahu) podal odvolanie žalobca. Na základe jeho odvolania krajský súd vydal napadnuté uznesenie, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Zároveň napadnutým uznesením zrušil aj uznesenie prvoinštančného súdu vyhlásené na pojednávaní 25. januára 2024 do zápisnice o pripustení (v určenom rozsahu) a nepripustení (v určenom rozsahu) zmeny žaloby z 27. decembra 2023.

4. Krajský súd v napadnutom uznesení s poukazom na § 216 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) (súd je viazaný žalobným petitom žalobcu a nemôže priznať viac, ako žalobca v žalobe žiada) argumentoval, že súd sa v sporovom konaní nebude vecne zaoberať iným predmetom konania, než ako ho vymedzil v žalobe žalobca. Odkázal aj na § 139 CSP, uviedol, že žalobca po vykonaní znaleckého dokazovania a vypracovaní geometrického plánu podaním z 27. decembra 2023 žiadal pripustiť zmenu žaloby v súlade so znaleckým dokazovaním k novovytvoreným parcelám, ktoré sú totožné s pôvodne žalovanou parcelou, ako aj tam označenými [REDACTED] parcelami, avšak naďalej požadoval určiť do dedičstva po poručiteľovi k nim iba spoluvlastnícky podiel [REDACTED]. Nedomáhal sa už určenia pôvodne označenom v žalobe. Teda ak prvoinštančný súd uznesením do zápisnice z 25. januára 2024 pripustil zmenu žaloby, že novovytvorené parcely v celosti patria do dedičstva po poručiteľovi, tak sa neriadil § 216 ods. 1 CSP a pripustil zmenu žaloby vo väčšom rozsahu, ako ju žiadal žalobca. Uviedol, že v ďalšej časti na jednej strane nepripustil zmenu žaloby v rozsahu, ktorou sa žalobca pôvodne domáhal určenia, že do dedičstva po poručiteľovi patrí spoluvlastnícky podiel [REDACTED] ku [REDACTED] parc. [REDACTED] (pôvodne požadované v žalobe), čo ani nemohlo byť vyhodnotené ako zmena žaloby, pretože išlo o pôvodný žalobný návrh, ku ktorému žalobca žiadal pripustiť zmenu podaním z 27. decembra 2023. Napriek tomuto procesnému uzneseniu o nepripustení zmeny žaloby výrokom č. II rozsudku okresného súdu prvoinštančný súd rozhodol o zamietnutí žaloby v tejto časti. Z toho vyplýva, že okresný súd pripustil zmenu žaloby vo väčšom rozsahu, ako žiadal žalobca v podaní. Poukázal na § 389 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo. Uviedol, že ide o situáciu, keď rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo vydanie právoplatného uznesenia procesnej povahy, ktoré je postihnuté niektorou z väd zakladajúcich odvolací dôvod podľa § 365 ods. 2 CSP a táto vada má vplyv na vecnú správnosť meritórneho rozhodnutia. Ide o uznesenie, ktoré nebolo napadnuté odvolaním, a to najmä o uznesenie, proti ktorému zákon nepripúšťa odvolanie. Odvolal sa na § 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 CSP, že proti procesnému uzneseniu o pripustení/nepripustení zmeny žaloby nie je prípustné odvolanie. A pretože uvedené procesné rozhodnutie malo v danom prípade vplyv na vecnú správnosť meritórneho rozhodnutia, odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu spolu so závislým procesným rozhodnutím.

II. Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že závery uvedené v napadnutom uznesení sú v rozpore s jeho právom na spravodlivý proces a sú svojvoľné. Považuje ho za právne neudržateľné a prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu. Argumentoval, že na pojednávaní zákonná sudkyňa primeraným spôsobom odôvodnila svoje rozhodnutie a účastníkov konania poučila, že odvolanie proti uzneseniu o pripustení/nepripustení zmeny žaloby nie je prípustné. Zároveň poukázal na znenie § 357 CSP a namietal, že odvolací súd napadnutým uznesením rozhodol o zrušení uznesenia okresného súdu vyhláseného na pojednávaní 25. januára 2024, proti ktorému zákon (Civilný sporový poriadok) nepripúšťa opravný prostriedok a zároveň toto uznesenie nebolo žalobcom napadnuté opravným prostriedkom.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

7. Ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (a obdobne tak aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam. Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (I. ÚS 106/2023). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

8. Zároveň ústavný súd pripomína, že nie je súdom vyššej inštalácie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 358/2025).

9. Podľa § 216 ods. 1 CSP súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu.

10. Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

11. Podľa § 389 ods. 2 CSP, ak sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2, odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo.

12. S poukazom na uvedené východiská ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie, aby v kontexte sťažnostných námietok zistil, či právne závery v ňom uvedené sú ústavne udržateľné a zlučiteľné s obsahom sťažovateľom namietaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Z obsahu napadnutého uznesenia vyplýva, že žalobca v odvolaní namietal (v súlade s § 365 ods. 2 CSP), že okresný súd rozhodol v rozpore s petitom ním podanej žaloby (v dôsledku uznesenia okresného súdu vyhláseného na pojednávaní 25. januára 2024). Uvádzal, že súd nemôže rozhodnúť tak, že nie je viazaný petitom. Preto vo vzťahu k námietkam sťažovateľa – že keďže odvolanie proti uzneseniu o pripustení/nepripustení zmeny žaloby nie je prípustné, odvolací súd napadnutým uznesením neprípustne rozhodol o zrušení tohto uznesenia okresného súdu vyhláseného na pojednávaní 25. januára 2024 – je potrebné odkázať na § 389 ods. 2 CSP. Predmetné ustanovenie totiž dáva súdu (odvolaciemu) oprávnenie zrušiť aj procesné rozhodnutie (proti ktorému nie je možné podať opravný prostriedok), ak toto procesné rozhodnutie má vadu (uvedenú v § 365 ods. 1 CSP), a ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

14. Krajský súd v napadnutom uznesení poukázal práve na túto okolnosť (resp. na splnenie tohto predpokladu) a v spojitosti s popísaným skutkovým stavom a s odkazom na relevantnú právnu úpravu obsiahnutú v Civilnom sporovom poriadku odôvodnil, prečo v prípade rozsudku okresného súdu došlo k naplneniu predpokladov na jeho zrušenie (ako meritórneho rozhodnutia) spolu so zrušením uznesenia (ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej), ktoré bolo vyhlásené na pojednávaní 25. januára 2024 (uzneseniu o pripustení/nepripustení zmeny žaloby).

15. Podľa posúdenia ústavného súdu sa tak krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia ústavnoprávne udržateľným spôsobom s odkazom na relevantnú právnu úpravu vysporiadal s podstatou veci. Jeho závery tak nie je možné označiť za svojvoľné či arbitrárne a z ústavnoprávneho hľadiska za neudržateľné.

16. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 358/2019).

17. Ani skutočnosť, že sa sťažovateľ s názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (I. ÚS 113/2022). Ústavný súd tak ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne

neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

18. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu